

Groep Aanbevelingen 8

Voorzitster : Mw. Monique Sené, CSPI La Hague
Ondervoorzitter : de H.. Bernard Neerdael, SCK.CEN
Volledige ledenlijst als bijlage.

Lokale democratie

1. De uitoefening van de lokale democratie vereist **het bestaan van een beslissingsproces dat gekend is door de actoren**. Deze benadering is des te meer gejustifieerd in het nucleair domein, waar de beslissing om een burgerlijk nucleair programma uit te voeren meer dan veertig jaar geleden genomen werd in de meeste landen, zonder enige raadpleging.
2. Met eerbiediging van een pluralisme van opinies, dienen de verkozen instanties, de representatieve instanties en de burgers steeds **geraadpleegd bij beslissingsprocessen** en in het bijzonder deze die betrekking hebben op het beheer van nucleair afval. Deze instanties dienen ook hun **informatie- en organisatierol** te spelen **in de lokale debatten en hierover verslag uit te brengen aan het nationaal niveau**.
3. Het **lokaal niveau dient in een voldoende vroeg stadium betrokken te worden** bij een dergelijk proces ten einde tot een beslissing te komen die gestoeld is op een zo breed mogelijke basis. Daarenboven, indien de lokale tussenkomst te laat is, zal de burger zich niet betrokken voelen bij een beslissing die hij als arbitrair zal beoordelen omdat hij niet heeft bijgedragen tot de totstandkoming ervan.
4. Het **nationaal niveau** dient een bepaald aantal **verantwoordelijkheden op zich te nemen** om dit debat op lokaal niveau mogelijk te maken. Meer bepaald in het domein dat ons bezighoudt vermelden we:
 - a. De uitbreiding van het debat tot het nationaal energiebeleid dat de afvaltypes en hun volumes conditioneert;
 - b. De opstelling van een nauwkeurige inventaris van de afvalstoffen (aard, volume, herkomst, bestemming, conditionering ...)
 - c. De bepaling van het globaal beleid voor het beheer van het nucleair afval en van de overwogen technische opties, onder de diverse betrokken aspecten ;
 - d. De afvaardiging op lokaal niveau en de bijhorende middelen;
 - e. De oprichting van de lokale instantie.

5. **De overheid die op lokaal niveau werd verkozen** en belast is met de sub punt 2 bepaalde instanties dient **de waarborg te hebben** :
 - a. Dat op nationaal niveau rekening zal gehouden worden met hun vraagstellingen en analyses en dat het gewenste gevolg hieraan wordt gegeven;
 - b. Dat in alle gevallen het antwoord geargumenteed en grondig verduidelijkt zal zijn.
 - c.
6. Het nationaal niveau dient een **financiering** te verzekeren die de gemeenten en groepen van gemeenten die betrokken zouden worden bij de site en zijn activiteiten, de mogelijkheid biedt hun verplichtingen na te komen, meer bepaald op het gebied van **informatie, expertise en opvolging van het dossier**. Deze financiering dient onafhankelijk te zijn van de uitbater zowel voor wat betreft het **beheer** als voor de aanwending ervan.
7. De oprichting van een **lokale instantie** waarvan de samenstelling is aangepast aan de plaatselijke toestand, dient de mogelijkheid te bieden:
 - a. Tijdens de fase van de bepaling van een site: technische, financiële sociale analyse van de geplande vestiging;
 - b. Na de start: opvolging en informatie.

De **samenstelling** is afhankelijk van de plaatselijke omgeving. Een voorafgaande **sociologische** enquête kan een hulp zijn bij de totstandkoming van de zo representatief mogelijke instantie van de burgers. De instantie dient verkozenen, vertegenwoordigers van verenigingen, van kamers van handel en nijverheid, experts, burgers,te omvatten.
Het **statuut** van de instantie dient de mogelijkheid te bieden in rechte op te treden.
8. De uitbater mag nooit leader zijn in de controle- en informatie-instanties: hij verstrekt informatie en beantwoordt vragen. Na een lokaal debat kan hij ertoe gebracht worden **zijn oorspronkelijk plan te wijzigen**.
9. Als ondersteuning van de leden van de lokale instanties die over hun eigen expertise beschikken, zullen **externe wetenschappelijke experts** kunnen geraadpleegd worden om bij te dragen aan de studie van de te behandelen dossiers. De instantie bezorgt **rapporten** aan de betrokken verkozen vertegenwoordigingen ten einde de dialoog met het nationaal niveau te verzekeren.

Bijlage

Tijdens de drie seminaries werden meerdere gevallen onderzocht: :

Sellafield in het Verenigd Koninkrijk;

Oskarshamn en Tierp in Zweden ;

Gorleben in Duitsland;

Bure in Frankrijk ;

Wellenberg in Zwitserland;

El cabril in Spanje en

Mona/Stola/(PaLoFF) in België.

Uit dit onderzoek blijkt onder meer, zoals vermeld in de tekst, dat de lokale actoren van alle landen niet tevreden zijn met de behandeling van hun aanvragen en dat zij van oordeel zijn dat ze veel te laat werden geraadpleegd.

De voorbeelden van Frankrijk en België kunnen bijdragen tot de optimalisering van de vorming van de lokale instanties.

In Frankrijk voorziet de wet op het beheer van hoog-actief en lang-levend kernafval de oprichting van een "Comité Local d'Information et de Suivi" rond de laboratoria die bestemd zijn voor de studie van de berging in een diepe geologische laag. Dit comité is samengesteld uit lokale verkozenen, leden van de kamers voor handel en nijverheid, syndicaten, verenigingen voor de bescherming van het leefmilieu en vertegenwoordigers van de staat en van de uitbaters. Het ontvangt een financiering, die het zelf beheert, om zijn opdrachten op het stuk van informatie, vorming en expertise uit te voeren. Naargelang zijn oorsprong en bestemming wordt het beheerd ofwel rechtstreeks op lokaal niveau (CLIS Bure) ofwel door een structuur van het type "groupement d'intérêt public" (GIP – SVOB Samenwerkingsverband van Openbaar Belang).

Het voorbeeld van België dat in de werkgroep werd aangehaald is zeer interessant : Na mislukte raadplegingen werd het dossier opnieuw ter hand genomen. In het raam van een partnership met NIRAS werd een vereniging zonder winstoogmerk opgericht. De samenstelling van deze vereniging werd aanbevolen door universitaire teams van het departement voor politieke en sociale wetenschappen (Antwerpen). Deze samenstelling houdt rekening met lokale toestanden. Binnen deze vereniging werden werkgroepen opgericht bestaande uit lokale actoren en universitair; zij kunnen eender welke spreker uitnodigen. Het dossier over de berging van afvalstoffen die niet besmet zijn met stralers met lange halveringstijd wordt momenteel onderzocht en geamendeerd. Dit onderzoek is beperkt in de tijd en het eindverslag dat overgemaakt wordt aan de lokale verkozenen zal zonder wijzigingen (maar eventueel met opmerkingen) worden overgezonden aan het federaal niveau. De verenigingen (STOLA en MONA) stellen zich nu reeds vragen over de opvolging van het dossier en wat er na huidige stap zal gebeuren.

Expertise

De expertise in het beslissingsproces dient:

- De lokale instantie te kunnen helpen bij het stellen van vragen, het vragen van bijkomende informatie, het formuleren van bemerkingen;
- Te helpen bij het onderzoek van de dossiers, bij hun eventuele wijziging
- De mogelijkheid te bieden de limieten van het dossier op het vlak van technische kennis evenals op sociaal, economisch en milieuvlak beter te begrijpen

Bijgevolg dient de lokale instantie een beroep te kunnen doen op experts van diverse disciplines. Deze experts mogen geen bindingen hebben met de petitioneris en moeten zich in alle vrijheid kunnen uitdrukken.

Het pluralisme van de adviezen zal een waarborg zijn van een zo volledig mogelijk onderzoek van het dossier.

Het eindverslag dient deze bijdrage te weerspiegelen en mag zeker de vragen niet censureren.

Deelnemers aan Groep 8

De h. Blankert, Frans	Stola-Dessel	België
De h. Claes, Frans	Stola-Dessel	België
De h. Daemen, Frans	Stola-Dessel	België
De h. Dumoulin, Jos	Stola-Dessel	België
De h. Draulans, Hugo	Stola-Dessel	België
De h. Fernbach, Robert	CLIS Bure	Frankrijk
Mevr. Foucher, Monique	CLI Cadarache	Frankrijk
De h. Helsen, Jacques	Mona	België
De h. Laffitte, Olivier	CSPI La Hague	Frankrijk
De h. Lauwers, Jan	Stola-Dessel	België
De h. Marvy, Alain	CEA	Frankrijk
De h. Neerdael, Bernard	SCK CEN	België
Mevr. Sene, Monique	CSPI La Hague	Frankrijk
De h. Sterpenich, Jerome	CLIS Bure	Frankrijk
Mevr. Van Rattinche, Annie	Stola-Dessel	België